

LAUSUNTO

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/3386/2025

Osoitus: kirjaamo.stm@gov.fi

Pvm: 2.2.2026

Kommentit nykytilaan

Suomen eläkejärjestelmä (ts. TyEL, MEL, YEL, MyEL, JuEL) on peruseriaatteiltaan erittäin hyvä ja toimiva juuri sellaisenaan kuin se on kestäen kansainvälisen vertailun. Se on vakaa, työntekoon kannustava ja eläköitymisen suhteen joustava tukien työntekoa aina 70-vuotiaaksi saakka.

Mahdollisia parannuskohteita on esitetty kommentteissa vain lyhyesti periaatteiltaan, ne ovat lähinnä olennaisia vain ottaen huomioon lakisääteisen eläkejärjestelmän ulkopuolella olevat nykyiset haasteet.

Kommentit ehdotuksista ja niiden vaikutuksista

Kannatettavia. Esitetyt muutokset hallituksen esitykseksi ovat täysin kannatettavia ja oikeasuuntaisia ratkaisultaan koska ne pyrkivät parempien sijoitustuottojen tavoitteluun, rajoittamaan työeläkeindeksillä tehtäviä indeksitarkistuksia ja lisäämään vanhuuseläkkeiden rahastointia.

Kommentit säännöskohtaisiin perusteluihin

Kannatettavia. Ei kommentteja. Säännöskohtaiset perustelut ovat täysin perusteltuja.

Kommentit voimaantuloon

Kannatettavia. Kokonaisuutena nykyehdotuksen voimaantulon ajankohdat ovat täysin hyväksyttäviä.

Kommentit lakiehdotuksista

Kannatettavia. Ei kommentteja. Eläkkeisiin liittyvät lakiehdotukset ovat täysin hyväksyttäviä.

Muut kommentit ja yleiset huomiot

Kommentit ja mahdolliset kehityskohteet ehdotustasolla olisivat periaatteeltaan seuraavat **vain lyhyine perusteluineen**:

Eläkkeiden rahastoinnin lisääminen.

Eläkejärjestelmän vanhuuseläkkeiden rahastoimista olisi syytä lisätä nykyisestä vielä pidemmälle. Yrittäjien jakojärjestelmäpohjaisten eläkejärjestelmien (YEL ja MyEL) muuttaminen osittain rahastoitavaksi olisi tällöin suositeltavaa tavoitteena saavuttaa pitkällä tähtäimellä vastaava osittaisen rahastoinnin taso kuin TyEL:ssä. YEL:n nykyinen eläketason valinnanvapaus yrittäjälle tukee yrittäjyyttä ja yritystoimintaa, ja siksi sen säilyttäminen on perusteltua.

Yksilöllisen eläkevakuutusjärjestelmän ja sen verovähennysten perustaminen.

Kunkin oman eläkkeen maksamista ja vastuun lisäämistä sekä valinnanvapautta ja säästämistä korostavan luotettavan ja pysyvän yksilöllisen eläkejärjestelmän luominen verovähennyksineen olisi

erittäin suositeltavaa. Yksilöllinen vapaaehtoinen eläkejärjestelmä lisänä peruseläkejärjestelmään mahdollistaisi mm. rinnakkaisen rahasto- ja osakesijoittamisen kunkin omaan eläkerahastoon. Verovähennykset ohjaus- ja kannustinkeinona ovat käyttökelpoisia ja voisivat olla laajempiakin kuin ne ennen olivat. Yksilöllinen vapaaehtoinen eläkesäästäminen mahdollistaisi suuremman eläkkeen ja/tai aikaisemman eläkeiän niitä haluaville sekä kannustaisi sijoittamaan ansiotuloja mm. suomalaisten yritysten osakkeisiin, mikä edelleen tukisi yritystoimintaa.

Alimman vanhuuseläkeiän hienoinen alentaminen

Alimman vanhuuseläkeiän ja muiden eläkejärjestelmän eläkeikien alentaminen (esim. 2--4 vuodella) muutoin nykymalli kokonaisuutenaan säilyttäen on perusteltua, johtuen nuorten vaikeasta työllisyystilanteesta. Eläkettä kertyy pääasiassa työstä / ansiotuloista ja siksi sukupolvien välisen vastuun vuoksi ym. työ/ansiomahdollisuuksien priorisoitu kohdistaminen nuoremmille on tärkeää.

Perustelut vanhuuseläkeiän alentamiselle ovat

- Hieman nykyistä aikaisempi eläköityminen parantaisi 1) nuorten työllistymistä työpaikkojen eläköityviltä vapautumisen myötä, 2) nuorten työuralla etenemistä, 3) eläkekertymää nuorempien ikäluokkien työllistymisen kautta ; ja 4) edistäisi siten perheellistymistä ja syntyvyyttä, mitkä kaikki yhteisvaikutuksena parantaisivat pitkäaikaisesti rahoituksen kertymistä eläkejärjestelmään.
- Työllisten urakierron edistäminen ja uusien työmahdollisuuksien avautuminen, minkä eläköitymisen myötä vapautuvat työpaikat mahdollistaisivat.

Eläkeiän alentamisen ja yksilöllisen eläkevakuutusjärjestelmän verovähennyksien rahoitus:

- Elinaikakertoimen vähäinen (mahd. väliaikainen) alentaminen sen vahvistuksen yhteydessä muutamalla prosenttiyksiköllä kertymässä olevia eläkkeitä kohden lisärahoitustoimenpiteenä eläkejärjestelmälle; ja/tai
- Maksussa olevien eläkkeiden veroprogression vähäinen (mahd. väliaikainen) korotus kohdistuen ylimpiin kertyneisiin eläkkeisiin säästö- ja rahoitustoimenpiteenä julkisen talouden hyväksi (esim. progression nosto alk. n. 3750 eur/kk bruttoeläkkeestä vastaten laskennallisesti n. 6000 eur/kk keskimääräisiä ansioita nykytasossa jatkuen 40 ansiokertymävuoden ajan).

Kokonaisuutena ym. eläkejärjestelmän säästö- ja rahoitustoimenpiteet vaikuttaisivat suurempien eläkekertymien nettoeläkkeisiin hieman madaltavasti mitä kuitenkin suurituloisille kompensoisi toimiva ja pysyvä yksilöllinen eläkevakuutusjärjestelmä verovähennyksineen.

Yhteenvetona mainitut ehdotetut kommentit ja huomiot:

- Säilyttäisivät nykyisen joustavan eläkejärjestelmän
- Lisäisivät edelleen eläkkeiden rahastointia vahvistaen eläkejärjestelmää
- Tukisivat yrittäjyyttä ja sen valinnanvapautta eläkejärjestelmän puolelta
- Kannustaisivat valinnanvapautta, yksilöllistä säästämistä ja sijoittamista eläkejärjestelmän liitännäisenä
- Edistäisivät osaltaan nuorten ikäluokkien työllistymistä, perheellistymistä, syntyvyyttä ja siten luottamusta eläkejärjestelmään jatkossa ja taloudellisesti vaikeissakin oloissa
- Säilyttäisivät ja/tai parantaisivat eläkejärjestelmän ja julkisen talouden rahoituksen kestävyyttä